

Monika Maśnicka

Uniwersytet Gdański

monika.masnicka@phdstud.ug.edu.pl

ORCID: 0000-0002-2053-8153

I Konferencja doktorantów nauk społecznych w obszarze prawa upadłościowego i restrukturyzacyjnego oraz badań nad niewypłacalnością pt. „Postępowania upadłościowe i restrukturyzacyjne w ujęciu prawnoekonomicznym”, 28 października 2021 r. (sprawozdanie)

W dniu 28 października 2021 r. odbyła się I Konferencja doktorantów nauk społecznych w obszarze prawa upadłościowego i restrukturyzacyjnego oraz badań nad niewypłacalnością pt. „Postępowania upadłościowe i restrukturyzacyjne w ujęciu prawnoekonomicznym”. Organizatorami konferencji były: Instytut Prawa Upadłościowego, Restrukturyzacyjnego oraz Badań nad Niewypłacalnością Uczelni Łazarskiego w Warszawie wraz z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego, Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Wydziałem Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, Instytutem Nauk Prawnych Uniwersytetu Opolskiego, Uniwersytetem Ekonomicznym w Katowicach oraz Wyższą Szkołą HUMANITAS w Sosnowcu. Wskazana inicjatywa była pierwszym międzyuczelnianym wydarzeniem organizowanym wyłącznie przez doktorantów oraz dedykowanym doktorantom. Wśród uczestników konferencji – poza doktorantami – znaleźli się przedstawiciele środowiska akademickiego, jak również praktycy zajmujący się prawem upadłościowym i restrukturyzacyjnym. Z uwagi na sytuację epidemiczną związaną z COVID-19, konferencja w całości miała charakter zdalny i była transmitowana za pośrednictwem platformy MS Teams.

Na początku uczestnicy zostali przywitani przez organizatorów, po czym prelegenci przystąpili do wygłaszania referatów. Konferencja została podzielona na trzy panele tematyczne, w tym jeden prowadzono w języku angielskim. Temat pierwszego panelu moderowanego przez mgr. Bartosza Sierakowskiego brzmiał: „Aksjologiczne uzasadnienie funkcji oddłużeniowej i windykacyjnej prawa upadłościowego”. W ramach powyższego panelu przedstawiono cztery referaty. Jako pierwszy wystąpił mgr Bartosz Skorupa z Uniwersytetu Opolskiego z referatem pt. „Aksjologiczne uzasadnienie dysonansu w celu postępowania upadłościowego wobec osoby prowadzącej i nieprowadzącej działalności gospodarczej”. Prelegent omówił cele oraz funkcje

postępowania upadłościowego, a także relacje pomiędzy poszczególnymi funkcjami oraz ich aksjologiczne uzasadnienie. W szczególności zwrócono uwagę na różnice w wartościowaniu celów postępowania upadłościowego, prowadzonego w stosunku do przedsiębiorcy oraz osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej. Kolejny referat pt. „Aksjologiczne uzasadnienie funkcji windykacyjnej i oddłużeniowej prawa upadłościowego w świetle moralności finansowej Polaków i uwarunkowań społeczno-ekonomicznych” został zaprezentowany przez mgr. Jakuba Raka z Uczelni Łazarskiego w Warszawie. W ramach referatu prelegent w pierwszej kolejności omówił pojęcie aksjologii. Następnie skoncentrował się na własności prywatnej jako fundamencie wartości społecznych i ekonomicznych. W dalszej części omówił uwarunkowania społeczno-ekonomiczne realizacji funkcji windykacyjnej i oddłużeniowej prawa upadłościowego, a także aksjologiczne uzasadnienie funkcji windykacyjnej i funkcji oddłużeniowej prawa upadłościowego w kontekście danych empirycznych. Warto odnotować, że prelegent w swoim wystąpieniu zaprezentował ciekawe dane statystyczne na temat moralności płatniczej Polaków. Trzeci referat w ramach przedmiotowego panelu tematycznego został przedstawiony przez mgr. Edwarda Grzegorzycy z Uczelni Łazarskiego w Warszawie. Tematem wystąpienia brzmiał: „Paradygmat aksjologiczno-społeczny upadłości konsumenckiej w procedurze cywilnej”. Prelegent omówił aksjologiczno-społeczne uzasadnienie przepisów o upadłości konsumenckiej, zmiany proceduralne związane z liberalizacją przepisów o upadłości konsumenckiej, a także konsekwencje tejże liberalizacji. Czwarty referat pt. „Upadłość konsumencka osób przebywających w zakładach karnych – wpływ odbywania kary pozbawienia wolności na ustalenie planu spłaty i umorzenie zobowiązań” został przedstawiony przez mgr. Mateusza Wardyna z Uczelni Łazarskiego w Warszawie. Omówione zostały kwestie możliwości ogłoszenia upadłości w stosunku do osoby odbywającej karę pozbawienia wolności, podejmowania pracy przez osoby odbywające karę pozbawienia wolności, sposobu ustalania wynagrodzenia za pracę oraz ograniczeń egzekucji z wynagrodzenia skazanego. Prelegent przedstawił również możliwości ustalenia planu spłaty, umorzenia oraz warunkowego umorzenia zobowiązań osoby odbywającej karę pozbawionej wolności.

Po krótkiej przerwie przystąpiono do przedstawiania referatów w ramach drugiego panelu tematycznego – „Ochrona słusznych praw wierzycieli a zjawisko nierównego traktowania wierzycieli w postępowaniu restrukturyzacyjnym i upadłościowym”, moderowanego przez mgr. Sławomira Bielskiego oraz mgr. Jakuba Raka. Jako pierwsza wystąpiła mgr. Marta Krzyśków-Szymkowicz z Uczelni Łazarskiego w Warszawie z referatem zatytułowanym „Prowadzenie mediacji w postępowaniu upadłościowym i restrukturyzacyjnym jako narzędzie służące zaspokojeniu praw wierzycieli na przykładzie wybranych państw”. W pierwszej kolejności prelegentka omówiła pozycję mediatora w różnych unijnych regulacjach dotyczących restrukturyzacji. Następnie przedstawiła możliwość przeprowadzenia mediacji w postępowaniach upadłościowych w Stanach Zjednoczonych, a także przytoczyła sprawy upadłościowe, które zakończyły się sukcesem m.in. dzięki mediacji. Referentka omówiła również możliwość prowadzenia mediacji w postępowaniach insolwencyjnych w Czarnogórze, Belgii, Francji oraz we

Włoszech. Kolejne wystąpienie przedstawił mgr Hubert Zieliński, reprezentujący Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Temat wystąpienia brzmiał: „Aksjologiczne granice możliwości różnicowania pozycji prawnej wierzycieli w ramach propozycji układowych w postępowaniu restrukturyzacyjnym”. Referent przedstawił zasady podziału wierzycieli na grupy oraz przesłanki odmowy zatwierdzenia układu. W dalszej części omówił aksjologię prawa restrukturyzacyjnego, źródła informacji o hierarchii interesów w prawie restrukturyzacyjnym oraz mechanizmy służące uwzględnieniu tych interesów. Przytoczył również przykłady propozycji układowych naruszających prawo. Przedmiotem trzeciego wystąpienia w ramach przedmiotowego panelu tematycznego był referat pt. „Grupa spółek w restrukturyzacji” wygłoszony przez mgr. Grzegorza Kawalca z Uniwersytetu Opolskiego. W pierwszej kolejności prelegent skoncentrował się na definicji podmiotu powiązanego, dalej omówił możliwość połączenia postępowań do wspólnego rozpoznania. Następnie przedstawił charakter i funkcję koordynatora w regulacjach unijnych oraz rozważał możliwość wprowadzenia takiej instytucji do polskiego porządku prawnego. Na końcu zaprezentował postulaty *de lege ferenda* związane z regulacją restrukturyzacji grup spółek. Kolejny referat pt. „Sytuacja prawna wierzyciela zabezpieczonego na majątku upadłego w przypadku sprzedaży przedsiębiorstwa upadłego w całości, jeżeli składniki przedsiębiorstwa są obciążone na rzecz tego wierzyciela” zaprezentował mgr Olaf Hamberger z Uniwersytetu Wrocławskiego. Prelegent omówił m.in. status prawny wierzyciela hipotecznego w postępowaniu upadłościowym, możliwość wyłączenia mienia z masy upadłości na podstawie uchwały zgromadzenia wierzycieli, zawarcie układu w postępowaniu upadłościowym, tryb postępowania w razie likwidacji masy upadłości poprzez zbycie przedsiębiorstwa oraz sposób zaspokojenia wierzytelności zabezpieczonych rzeczowo. Ostatni referat w ramach przedmiotowego panelu przedstawił mgr Bartosz Sierakowski z Uczelni Łazarskiego w Warszawie. Tematem wystąpienia była „Pozycja prawna właściciela nieruchomości nabytej na podstawie umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie w razie ogłoszenia upadłości dłużnika (poprzedniego właściciela nieruchomości)”. W pierwszej kolejności omówiona została dopuszczalność powierniczego przeniesienia nieruchomości w celu zabezpieczenia wierzytelności w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Następnie prelegent przybliżył reguły dotyczące wyłączenia z masy upadłości oraz prawo odrębności. Pod koniec omówił temat ochrony powierzającego w sytuacji wygaśnięcia zabezpieczonej wierzytelności.

Trzeci panel – moderowany przez mgr. Rafała Pstruchę oraz mgr Martę Krzyśków-Szymkowicz – miał charakter międzynarodowy i odbywał się w języku angielskim. Ta część konferencji rozpoczęła się referatem pt. “Debtor’s insolvency in the context of the SARS-CoV-2 epidemic, rationale, threats and prospects” (Niewypłacalność dłużnika w świetle epidemii SARS-CoV-2, uzasadnienie, zagrożenia i perspektywy) autorstwa mgr. Rafała Pstruchy z Wyższej Szkoły HUMANITAS w Sosnowcu. Referent przybliżył regulacje prawne dotyczące niewypłacalności dłużnika w kontekście epidemii SARS-CoV-2 oraz działania podejmowane przez rząd w celu ograniczenia skutków epidemii w stosunku do przedsiębiorstw. Kolejny referat pt. “Economic reasons for the adoption of the Directive on preventive restructuring 2019/1023 and the economic

consequences of its introduction” (Ekonomiczne uzasadnienie przyjęcia dyrektywy 2019/1023 w sprawie ram restrukturyzacji zapobiegawczej oraz skutki ekonomiczne jej wprowadzenia) został przedstawiony przez Larisę Mastilović z Uniwersytetu Stanowego w Petersburgu (Rosja). Prelegentka przybliżyła genezę oraz założenia wskazanej dyrektywy, a także pojawiające się wyzwania. Trzeci referat w ramach przedmiotowego panelu został zaprezentowany przez Urvashi Shahi reprezentującą Jindal Global Law School (Indie). Temat wystąpienia brzmiał: “Recovery & Resolution of Financial Institutions: India’s Experience” (Restrukturyzacja i rozwiązywanie instytucji finansowych na tle doświadczeń indyjskich). W ramach wystąpienia zostały przedstawione m.in. obowiązujące regulacje prawne i wynikające z nich ograniczenia, jak również założenia projektu ustawy o rozwiązaniu finansowym oraz ubezpieczeniu depozytów. Ostatni referat pt. “Pre-packaged insolvency in selected countries – a comparative approach” (Pre-pack w wybranych państwach – podejście prawno-porównawcze) został wygłoszony przez mgr Monikę Maśnicką z Uniwersytetu Gdańskiego. Referentka przedstawiła m.in. genezę pre-packu w Zjednoczonym Królestwie, zasady funkcjonowania instytucji oraz nowe regulacje w tym przedmiocie.

We wszystkich wystąpieniach zaprezentowano wysoki poziom merytoryczny, co spotkało się z dużym zainteresowaniem uczestników konferencji. Pod koniec każdego panelu miała miejsce dyskusja, w której głos zabrali m.in. prof. Joanna Kruczałak-Jankowska, prof. Anna Hrycaj oraz dr Patryk Filipiak. Warto odnotować, że planowana jest publikacja pokonferencyjna, w której zostaną rozwinięte przedstawione referaty. Z uwagi na sukces, jakim okazała się konferencja, organizatorzy planują powtórzenie tej inicjatywy w przyszłości.